Melyiket válasszam?

Írott és íratlan törvények az ókorban

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

9. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzői: Erdei Erika, Kabdebó Ferenc és Ur Anita

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	2 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Erkölcsi döntéshelyzetek elemzése, konstruktív módon történő együttes megoldásuk lehetőségeinek és korlátainak megtapasztaltatása, az erkölcsi döntések következményeiért történő személyes felelősségvállalás tudatosítása.
A modul témái, tartalma	Témák: Erkölcs és jog – törvény, döntés Tartalom: A Bibliában előforduló erkölcsi dilemmák felidézése. Az Antigonéban megjelenő erkölcsi problémahelyzetnek a különböző szereplők szemszögéből történő elemzése. A probléma konstruktív megoldásának szimulálása, megoldási lehetőségek keresése. Drámapedagógiai módszerek alkalmazásával a kommunikációs, kooperációs és konfliktuskezelési technikák gyakorlása.
Megelőző tapasztalat	Biblia; Szophoklész: Antigoné
Ajánlott továbbhaladási irány	Különböző történelmi korokban és kultúrákban előforduló dilemmák elemzése
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság Önszabályozás: felelősségvállalás Társas kompetenciák: véleményalkotás, konfliktuskezelés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom (beszédkészség – a testbeszéd alkalmazása; érvelés; az eltérő vélemény tisztelete; az ítélőképesség, az erkölcsi érzék fejlesztése – az igazság, a morál az egyén életében és a társadalomban; igény a társadalmi, közösségi és egyéni konfliktusok hátterének megértésére); Ember és társadalom (kritikai gondolkodás – különféle értékrendek összehasonlítása, a saját értékek tisztázása; társadalmi-történelmi jelenségek értékelése a saját értékrendnek megfelelő szempontok alapján); Művészetek (dráma és tánc – improvizáció megadott témára)
	Tantárgyakhoz: történelem; emberismeret; irodalom; tánc és dráma; osztályfőnöki óra
	Modulokhoz: Parancsra tettem; Vétkesek közt cinkos, aki néma
Támogató rendszer	Spencer, Kagan: *Kooperatív tanulás.* Ökonet Kft. Budapest, 2001 Történelem és irodalom tankönyvek Szekszárdi Júlia: *Konfliktusok pedagógiája.* Veszprémi Egyetem. Veszprém, 2002

Módszertani ajánlás

A modul feldolgozására két változatot javasolunk. A második változatot a drámapedagógiában jártasabb pedagógusoknak ajánljuk. A modul a Bibliában előforduló erkölcsi dilemmákkal indul. Ebben az esetben támaszkodni lehet az irodalomban és történelemben tanultakra. Az Antigoné szintén tananyag irodalomból, és kapcsolódik a történelemhez is. Elképzelhető, hogy az osztály már tárgyalta Szophoklész drámáját, de ebben az esetben nem irodalmi elemzés a téma, hanem a tragédia központi konfliktusának a több szempontú megközelítése, s ezen keresztül a konstruktív problémakezelésnek és az erkölcsi dilemmahelyzetek feloldásának gyakorlása.

Az adott problémahelyzet ürügyén végigmegyünk a konstruktív konfliktuskezelés folyamatán a probléma tudatosításától a stabil énkép kialakításán, a nézőpontváltáson, a megoldási módok gyűjtésén és elemzésen keresztül egészen az egyeztetésig. Mód van arra is, hogy tudatosítsuk ennek a konfliktuskezelő stratégiának a korlátait, hiszen erkölcsi dilemmák esetében a személyes felelősségvállalásról nem lehet lemondani. A problémamegoldás mindenki számára más következményekkel járhat, ennek tudatában kell tehát mérlegelni.

A modul megvalósításához feltétlenül szükség van mozgatható bútorzatra a csoportszervezéshez, elegendő térre a szerepjátékokhoz, poszterkészítéshez szükséges csomagolópapírra (gyurmaragasztóra, illetve celluxra és ollóra), valamint vastag filctollakra.

Az ajánlott képek kivetítésével erősíthetjük az érzelmi hatást.

A hagyományos értékelést itt nem tartjuk szükségesnek. Szükség van azonban szóbeli vagy írásbeli visszajelzésekre, hogy a tanár lemérhesse a fogadtatást és az érzelmi hatást.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – 5 db kivetíthető kép a Bibliában megjelenő erkölcsi dilemmákhoz kapcsolódóan
P2 – Részlet Dzavallasz *Antigoné* című filmjéből (A címszerepben: Iréne Papasz)
P3 – Útmutató

Tanulói segédletek

D1 – Ábrahám története (befejezetlenül, feladatokkal)
Valamennyi tanuló számára szükséges.

D2 – Antigoné története (Szophoklész tragédiájának rövidített története)
Valamennyi tanuló számára szükséges.

D3 – Szerepkártyák

D4 – Feladatlap (Levél egy távoli baráthoz)
Ha ezt a tevékenységet választjuk, valamennyi tanuló számára szükséges.

D5 – Feladatlap (a probléma leírása az adott szereplő szemszögéből)
Ha ezt a tevékenységet választjuk, valamennyi tanuló számára szükséges.

D6 – Értékelő lap